ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 89 ՏԱՍՆԵՒՄԷԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ, Հ_արաւթ, 28 Մայիսի 1894 Հ_արաւթ, 28 Մայիսի, ՏԱՍՆԵՒՄԷԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ, № 89

Տարին՝ 10 րուբլի, վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը՝ 3 րուբլի 50 կոպ.
Թիֆլիսում՝ ամիսը՝ 1 րուբլի, հասով 5 կոպէկ։
Բաժանորդ պրում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը։

Խմբագրութեան հասցէն Тифлисъ. Редакція „Норъ-Даръ“
կամ Tiflis. Rédaction „Nor-Dar“

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչեւ 2-ը
Յայտարարութիւններն ընդունւում են ամեն լեզուներով։
Յայտարարութիւնների բառին 2 կոպ., բիկամների համար կրկնապատիկը

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

—

Առաջնորդող. — Բուլղարական գործերից։

Քրոնիկոն. —Նուէր սովեալների օգտին։ Վերջապէս կոլ. բանկի ժողովի վերջանալը։ Ն. Տէր-Մկրտչեանի բանտարկութիւնը։ Նուէր սովեալների օգտին։ Շուտով։ Էլէքտրական լուսաւորութիւն։ Բերքը Շամշադինի գաւառում։ Երկրաշարժ Շամախում։ Հրաբխի արտասովիժումն։ Արտիստուհի Էնգլունդի մահը։ Սևանից։ Բաշ-Նորաշէնից։ Թաթլուից։ Էրքէջ գիւղից։ Նոր հրատարակութիւն։ Վրիվակ։

Հոգևոր դպրոցները։

Գործակատարների ապահովութեան խնդիրը։

Թղթակցութիւններ. — Բաթում։

Քաղաքական. — Ստամբուլովի հրաժարականից յետոյ։

Մատթէոս Մամուրեան (վերջ)։

Քաղաքական լուրեր։

Խառն լուրեր։

Հեռագրներ։

«Նոր-Դար»-ի պատասխանները։

Տեղեկատու.—«Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան։

Յայտարարութիւններ։

Թիֆլիս, 27 մայիսի 1894 թ.

ԲՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԻՑ

—

Մէկ քսան—երեսուն տարի առաջ բուլղար ժողովուրդը մահմեդական իշխանութեան տակ իրեն վիճակակից ազգերի հետ կրում էր իւր խաչը՝ մուացուած. աւելի ճիշտը՝ ոչ օք նրա դոյութեան մասին չէր հետաքրքրւում։ Վերջին արևելեան պատերազմում ռուսաց զէնքերն ազատեցին այդ երկիրը մահմեդական լծից. Բուլղարիան իրրև մի ինքնավար երկիր տեղ բռնեց եւրոպական երկրների շարքում և ունեցաւ իւր իշխանը, իւր կառավարութիւնը, իւր զօրքը, միով բանիւ այն ամենը, ինչ որ անհրաժեշտ է մի ինքնավար իշխանութիւն կազմելու համար։

Իւր ազատութիւնը ստանալուց յետոյ մինչև օրս չէ դադարել Բուլղարիան մեծ թէ փոքր չափով գրաւելու եւրոպական պետութիւնների ուշադրութիւնը և այսպէս թէ այնպէս վանգելու եւրոպական խաղաղութիւնը։

Ինքնավար Բուլղարիան պատերազմեց Սերբիայի դէմ, ինքնագլուխ գնաւեց Ռումելիան, որ Բեռլինի պայմանագրով ամենևին չէր ենթարկւում ինքնավարԲուլղարիային, փախցրեց իւր սիրած իշխան Ալէքսանդրը Բատենբերգին, նրան կրկին ընդունեց, և վերջն այնպէս արաւ, որ ստիպուեց այդ վերջինը հրաժարւելու Բուլղարիայի իշխանական գահից։ Երկրին տէր դարձաւ Ստամբուլովը, որ և իւր բոլոր հակառակորդներին մինչև վերջերս էլ երկաթէ ձեռքով ճընշում և ոչնչացնում էր։ Ընդունեց բուլղարական ազգը Ստամբուլովի առաջարկութեամբ Կոբուրգի պրինց Ֆերդինանդին, որ աւստրիական մի սպայ էր և բազմեցրեց այս վերջինիս բուլղարական գահի վրայ, թէպէտև Բերլինի պայմանագրով ամենևին չէր ենթարկւում ինքնավարԲուլղարիային, որի սիրած իշխանը Բատենբերգին էր։

Ստամբուլովի ձեռքով և շնորհքով Բուլղարիայի իշխան դարձած պրինց Ֆերդինանդն ամուսնացաւ, որպէս զի Բուլղարիայի գահն առանց յաջորդի չմնայ, և իւր դրութիւնն այնքան ամրացած համարեց, որ կամեցաւ այժմ ոչ թէ առանց, այլև հակառակ Ստամբուլովի կառավարել Բուլղարիան։

Հեռագրերից և քաղաքական լուրերից ընդհանրացողն իմանում է թէ ինչպէս Ստամբուլովի տիրապետութիւնն ընկաւ և այդ աւերիւ ինչ ներքին խռովութեան մէջ է Բուլղարիան։

Եթէ Բուլղարիայով հետաքրքրուղ պետութիւնները չմիջամտեցին և բուլղարական խռովութիւններն իրրև բուլղարական տընային գործ համարեցին, անշուշտ Բուլղարիայի այդ վիճակը չի կարող ընդհանուր խաղաղութիւնը խախտել. ուրիշ բան է՝ եթէ պետութիւններից մէկն ու մէկը կամենայ միջամտել բուլղարական գործերին, այդ դէպքում խաղաղութիւնը վտանգուած է։

Ինքն իրեն թողած Բուլղարիայում դժուար թէ Ստամբուլովից յետոյ երկրի գործերը բարեկարգուին պրինց Ֆերդինանդի իշխանութեամբ։

Մինչև օրս պրինց Ֆերդինանդը մնացել է բուլղարական իշխան Ստամբուլովի շնորհքով. արդ՝ մի իշխանութիւն, որ իւր ծագումն ուրանում է, նա չի կարող կանգուն մնալ, մանաւանդ որ պրինց Ֆերդինանդը ոչ անուն ունի և ոչ էլ կամքի ոյժ, որ կարողանայ մենակ, ինքնագլուխ, կամ նոր բարեկամների աջակցութեամբ կառավարել Բուլղարիան։

Ստամբուլովից յետոյ կազմուող մինիստրութիւններն երկար կեանք չեն ունենալ. նրանք այս կողմը կամ այն կողմը սլիտի տատանուեն, իսկ մի իշխանութիւն, որ տատանւում է, նա չի կարող հեղինակութիւն ունենալ, նա չի կարող ջրի երեսին մնալ, ոչ օք նրան չի լսիլ, և ամեն կարգ կըխափանուի։

Մենք այն կարծիքին ենք, որ երկուսից մէկը կըլինի. կամ Ստամբուլովը կրկին կըգառնայ պրինց Ֆերդինանդի զեկավարը, հետևաբար և Բուլղարիայի կառավարողը, կամ ընկած Ստամբուլովն իրեն հետ կըքաշէ կըտանէ պրինց Ֆերդինանդին։

Այս վերջինն աւելի հաւանական է։ Յամենայն դէպս այսուհետև շատ բաներ ունինք լսելու Բուլղարիայի և բուլղարացիների մասին։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Թեմիս առաջնորդ գերապատիւ Գէորգ եպիսկոպոս Սուրէնեանցի առաջարկութեամբ Թիֆլիսի մեչչանների ժողովը որոշել է յօգուտ հայ գաղթական սովեալների նուիրել 500 րուբլի։ Մեչչանների աւագ պ. Ե. Աբրահամեանցն արդէն այդ գումարը յանձնել է Թեմիս սրբազան առաջնորդին։

—

Թիֆլիսի վրաց ազնուականների կալուածական բանկի տարեկան ժողովը վերջապէս աւարտեց իւր պարապմունքները։ Բանկի երկու պաշտօնեաների՝ բանկի կառավարիչ իշխան Ի. Ճաւճաւաձէի և բանկի վարչութեան անդամ իշխան Մաչաբելու անունով երկու կուսակցութեան բաժանուած ժողովը ամբողջ քաղաքի, ամբողջ Վրաստանի ուշադրութիւնը գրաւել էր։

Մաչաբելականները, որոնք կազմում էին դիմադիր կուսակցութիւնը և իրենց վարմունքով յիշեցնում համախոհականներին, չարաչար պարտութիւն կրեցին։ Իշխան Ի. Ճաւճաւաձէն ձայների ահագին մեծամասնութեամբ նորից ընտրուեց կառավարիչ բանկի և Ճաւճաւաձէի կողմնակիցները, այլ թէ կին, չտեսնուած ցոյցեր կատարեցին ի պատիւ իշխան Ի. Ճաւճաւաձէի։ Ծաղիկ-[illegible] որ Վրաստանի կանայք և օրիորդներ ափում էին իշ. Ճաւճաւաձէի առաջ։

Ով կարող է մտածել, որ այդ վաւաշոտ տեսարանները, այդ արտակարգ ուրախութեան և ոգևորութեան ցոյցերը մի բանկային ժողովում, դիշերը ժամը 1—2-ին էին տեղի ունենում։

—

Թիֆլիսում ստացուած մի մասնաւոր հեռագրից իմանում ենք, որ Բուժիլ-Պրոմիսլի և Հաջի-Քաբուլ կայարանի միջև ճանապարհին այս օրերս սպանուած է գտնուած Ն. Տէր-Մկրտչեանը, սլ. Ս. Տէր-Մկրտչեանի որդին։ Հանգուցեալը 13 տարի կառավարչի պաշտօն էր վարում Բուժիլ-Պրոմիսլի Փիթոյեանի ձկան արդիւնաբերութեում (բանկում) և վերջերս պաշտօնը թողնելով Բուժիլ-Պրոմիսլից տեղական կառքով գալիս է եղել Հաջի-Քաբուլ, որ երկաթուղի նստելով Թիֆլիս գայ։ Կառապանը նոյնպէս սպանուած է. նրա մարմինը, ասում են, գտել են պարոնի դիակից չատ հեռու, մի խուլ տեղում։ Սպանութեան հեղինակները անյայտ են։

—

Նուէրում սովեալների օգտին հաւաքուել է մինչև մայիսի 29-ը 1257 ր. և այդ գումարից ս. Էջմիածին է ուղարկուել 1200 րուբլի։ Նուիրատուների ցուցակը մանրամասնութեամբ ընթերցողը կըգտնէ սոյն համարի տեղեկատուի բաժնում։

—

Թիֆլիսում կազմուած էլէքտրո-տեխնիկների մի ընկերութիւն, որի իւր վրայ է առել Թամամշեանների քարվանսարան էլէքտրական լուսով լուսաւորելու գործը, այս օրերս դիմել է քաղաքային վարչութեանը թոյլտուութիւն խնդրելով որ Երևանեան հրապարակի մէջ տեղը էյֆելեան աշտարակի ձևով մի բարձր սիւն կանգնացնել, որի ծայրին պէտք է վառուի էլէքտրական մեծ լապտեր քարվանսարան և Երևանեան հրապարակը լուսաւորելու համար։ Միևնոյն ժամանակ ընկերութիւնը թոյլտուութիւն է խնդրում, որ էլէքտրական լարեր անցկացնի քարավանսարային կից փողոցներում։

—

Մեզ գրում են, որ Շամշադնի գաւառում յորդ անձրևների պատճառով Թովուզի գետը մեծացել է և մեծամեծ վնասներ պատճառել Շամշադնի արտերից թէև չատերը կտրած են, բայց չատերն ունին և գարնանացան. յոյս կայ, որ եթէ կարկուտ չինի, ժողովուրդը կարողանայ մի քիչ ապատ շունչ քաշել։ Այս տարի երկու անգամ կարկուտ է եկել. մէկն առաջ էր՝ մեծ վնաս չպատճառեց, իսկ միւսը մայիսի 23-ին էր, բայց բաղդի բերմամբ քիչ եկաւ. վնաս չէ տուել։

—

Մայիսի 8-ին, երեկոյեան ժամը 7-ին Շամախում երկրաշարժ է եղել, որը սակայն անվնաս է անցել։

—

Մայիսի 20-ին, երեկոյեան մօտ ժամը 5-ին արտավիժել է Լոռեաձորի հրաբխի լեռը, որ գտնւում է Անդրկովկասեան երկաթուղու Պուտա կայարանի մօտ։ Արտավիժածը, «Կասպի» ասելով, եղել է մոխիր և բոց։

—

[illegible] նուէրաց տեղական օպերետային արտիստուհի տիկին Էնգլունդը (գերմանացի), որ ամուսնացել էր վրացի իշխան Անդրոնիկովի հետ։

—

ՍԵՒԱՆԻՑ.—Այս մենաստանը եթէ կանոնաւորապէս և պահանջին համեմատ բարեկարգուէր, մեզ համար երկրորդ Վենետիկ կարող էր լինել։ Սևանի մենաստանը այժմ իւր նախկական գիւղերից, ջրաղացներից և ուրիշ կալուածքներից տարեկան մօտ 6—7000 րուբլի եկամուտ ունի, բայց կարող է ստանալ աւելի. եղել են տարիներ, որ եկամուտը մօտ տաս հազարի է հասել։ Մինչև այսօր մեր հարուստներից ոչ մէկը առաջին անգամ իւր մի որոշ նուիրատուութեամբ պատճառ չգտաւ այս մենաստանի մէջ մի դիշերօթիկ ուսումնարան բանալու։ Թանկ պատճառ դառնային ուսումնարանի չինութեան։ Եթէ այս մենաստանի եկամուտների վրայ աւելացնենք միայն Նոր-Բայազիտի գաւառի Վանէվանից, Մաքինաց հուշակաւոր վանքի և ուրիշ վանքերի եկամուտներն ու մասնաւոր անձերի նուիրատուութիւնները, մենք հաւատացած ենք, որ մի կանոնաւոր դիշերօթիկ ուսումնարան կունենանք։ Ուսումնարանը կարելի է չինել բլրակի վրայ, որ խոնաւութիւնից հեռու է, և որի գլուխը կազմում է մի ընդարձակ և գեղեցիկ տեսարան։ Հենց այս բլրակի վրայ են գտնւում Առաքելոց և միւս վանքերը։

Մինչև Վեհափառ Հայրիկի այս մենաստան այցելելը, ոչ օք առանձին ուշադրութիւն չէր դարձնում այս վանքերի հետզհետէ քանդուելու վրայ։ Ինքը Վեհափառը նկատելով այս՝ հրամայեց միևնոյն տեսակի քարեր բերել թէ վանքերի քանդուածները և թէ ուրիշ աւերակ հնութիւնները, որ կարելի է վերանորոգել, իրենց հին ձևովը չինելու։ Այժմ դեռ ևս գնուած է 300 քար, լուրջ ուշադրութեան է կարօտ այս անքը։

—

ԲԱՇ-ՆՈՐԱՇԷՆԻՑ. — Մեզանում այս տարի հունձը առատութիւն է խոստանում. թանկութիւնն արդէն վերջանալու վրայ է. ցորենի պուդը, որ մեզանում ձմեռը ծախւում էր 1 ր. 70 կ., հիմա գինը հետզհետէ իջնելով հասել է 1 ր.,1 ր. 10 կ., յոյս կայ, որ շուտով նախկին գնին՝ 60 կ. հասնի։

Ներկայ տարում Շարաբում սովորականից աւելի չալթուկ է ցանուած. եթէ ամառը ջրի պակասութիւն չլինի, յոյս կայ, որ ժողովուրդը գոհ մնայ իւր վիճակից։

—

ԹԱԹԼՈՒԻՑ (Շամշադնի գաւառ).— Շամշադնի գործակալ արժ. Տէր-Յովսէփ Փայտեանը մօտ օրերս ժողովելով մի քանի գիւղերից 72 ր. ուղարկեց Թիֆլիսի առաջնորդ գեր. Գէորգ եպ. Սուրէնեանցին, որ նա ուղարկէ ս. Էջմիածին սովեալների համար։ Այսուհանդերձ բոլոր գիւղերը չեն տուել իրենց նուէրները, այդ պատճառով արժ. գործակալը չարունակում է ժողովարարութիւնը մնացած միւս գիւղերում ևս, որը նոյնպէս կուզարկի շուտով սրբազան առաջնորդին։

—

ԻՐՔԻՋ ռեւոհ (Գանձակի դաւառ).— Երկար երաշտութիւնից յետոյ, որ վտանգ էր սպառնում արտերին և խոտհարքին, այս մայիսի 18-ից տհա 4—5 օր է, որ չարունակ անձրևում է, որը լաւ յոյսեր է տալիս։

—

Խմբագրութիւնս ստացաւ Գէորգ Ղարաջևանի Բանուորների ապահովումը արևմտեան Եւրոպայում և Ռուսաստանում, որ լոյս է տեսել սոյն 1894 թուին Թիֆլիսում Արշակ Օհանեանցի հրատարակութեամբ։

—

Վլիսպ.—«Նոր-Դար»-ի № 75-ի մէջ Արմաւիրից հրատարակուած լուրում սխալմամբ լոյս է տեսել Փառանձեմ, անունը պէտք է լինէր Վարդիթեր։

ՀՈԳԵՒՈՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

—

Ինչպէս որ քրիստոնէութիւնը չի կարող գոյութիւն ունենալ առանց ս. գրքի, այնպէս էլ Հայաստանեայց ս. եկեղեցին կենդանի չի լինել և կըպրկուի գործունէութիւնից առանց հոգևոր դպրոցների։ Այդ հոգևոր դպրոցները պարտաւոր են տալ արժանաւոր հոգևորականներ, որոնց ուսման առարկաները պէտք է լինին՝ ս. գիրքը, քրիստոնէութիւնը և Հայաստանեայց ս. եկեղեցին, իսկ միւս բոլոր գիտութիւնները պէտք է պատին դրանց չուրջը։

Մարդ պատրաստել մէկ պաշտօնի համար՝ նշանակում է՝ տալ այդ մարդուն ուսման այնպիսի պաշար և բարոյական ու բնաւորական այնպիսի կրթութիւն, որ պահանջւում է այդ պաշտօնը ստանձնողից։ Մարդկային ոչ մի հանճար չի կարող մէկին սովորեցնել կօշկակարութիւն և դարձնել դարբին. դարբին դարձնելու համար պէտք է դարբնութիւն սովորեցնել, ըստ ուրում և դարբնութիւն գիտեցողը չի ձգտիլ կօշկակարութեան։ Այլ և դարբնացու երեխային սալիս են դարբնին

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ

Ա. Տեր-Լեվոնյան

Ս. Տեր-Լեվոնյան

Ղ. Ղազարյան

Ա. Ղազարյան

Ա. Ղազարյան

Ա

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

(Ընդհ. *)

Տ. Իշխան-Փափազեան.

Նախընթաց։

Մեր 1889-ին տպագրած «Ուսումնասիրութիւն ու պատմութիւն հայոց տառերուն ծագման» գրքոյկին մէջ ես ցոյց տուի, որ հայոց տառերը ոչ միայն ստեղծուած են յունական տառերէն, այլ եւ ամբողջ հայ գրականութիւնը, որ մինչեւ 1861-ին ծանօթ էր միայն 21 հատ հին ձեռագրերով, որոնց մէջ ամենահինը 1232-ին գրուած է եղած է ուղղակի թարգմանութիւն յունականներէն։ Այդ գրքոյկիս մէջ ես ապացուցի նաեւ, որ հայոց տառերը ստեղծուած են 406-ին, եւ ոչ թէ 360-ին, ինչպէս կ՚ենթադրուի մինչեւ այսօր։ Ես ապացուցի նաեւ, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ յունական տառերէն, այլ ուղղակի ասորական տառերէն, որոնք ունէին 22 հատ։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ Մեսրոպ Մաշտոցի, այլ Ներսէս Մեծ Հայոց Հայրապետի ձեռքով։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 406-ին, այլ 365-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 365-ին, այլ 354-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 354-ին, այլ 341-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 341-ին, այլ 328-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 328-ին, այլ 315-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 315-ին, այլ 302-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 302-ին, այլ 289-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 289-ին, այլ 276-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 276-ին, այլ 263-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 263-ին, այլ 250-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 250-ին, այլ 237-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 237-ին, այլ 224-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 224-ին, այլ 211-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 211-ին, այլ 198-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 198-ին, այլ 185-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 185-ին, այլ 172-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 172-ին, այլ 159-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 159-ին, այլ 146-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 146-ին, այլ 133-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 133-ին, այլ 120-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 120-ին, այլ 107-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 107-ին, այլ 94-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 94-ին, այլ 81-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 81-ին, այլ 68-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 68-ին, այլ 55-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 55-ին, այլ 42-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 42-ին, այլ 29-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 29-ին, այլ 16-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 16-ին, այլ 3-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 3-ին, այլ 1-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 1-ին, այլ 0-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 0-ին, այլ 1-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 1-ին, այլ 2-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 2-ին, այլ 3-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 3-ին, այլ 4-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 4-ին, այլ 5-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 5-ին, այլ 6-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 6-ին, այլ 7-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 7-ին, այլ 8-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 8-ին, այլ 9-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 9-ին, այլ 10-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 10-ին, այլ 11-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 11-ին, այլ 12-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 12-ին, այլ 13-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 13-ին, այլ 14-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 14-ին, այլ 15-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 15-ին, այլ 16-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 16-ին, այլ 17-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 17-ին, այլ 18-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 18-ին, այլ 19-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 19-ին, այլ 20-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 20-ին, այլ 21-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 21-ին, այլ 22-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 22-ին, այլ 23-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 23-ին, այլ 24-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 24-ին, այլ 25-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 25-ին, այլ 26-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 26-ին, այլ 27-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 27-ին, այլ 28-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 28-ին, այլ 29-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 29-ին, այլ 30-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 30-ին, այլ 31-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 31-ին, այլ 32-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 32-ին, այլ 33-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 33-ին, այլ 34-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 34-ին, այլ 35-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 35-ին, այլ 36-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 36-ին, այլ 37-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 37-ին, այլ 38-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 38-ին, այլ 39-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 39-ին, այլ 40-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 40-ին, այլ 41-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 41-ին, այլ 42-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 42-ին, այլ 43-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 43-ին, այլ 44-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 44-ին, այլ 45-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 45-ին, այլ 46-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 46-ին, այլ 47-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 47-ին, այլ 48-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 48-ին, այլ 49-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 49-ին, այլ 50-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 50-ին, այլ 51-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 51-ին, այլ 52-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 52-ին, այլ 53-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 53-ին, այլ 54-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 54-ին, այլ 55-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 55-ին, այլ 56-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 56-ին, այլ 57-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 57-ին, այլ 58-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 58-ին, այլ 59-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 59-ին, այլ 60-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 60-ին, այլ 61-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 61-ին, այլ 62-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 62-ին, այլ 63-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 63-ին, այլ 64-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 64-ին, այլ 65-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 65-ին, այլ 66-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 66-ին, այլ 67-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 67-ին, այլ 68-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 68-ին, այլ 69-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 69-ին, այլ 70-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 70-ին, այլ 71-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 71-ին, այլ 72-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 72-ին, այլ 73-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 73-ին, այլ 74-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 74-ին, այլ 75-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 75-ին, այլ 76-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 76-ին, այլ 77-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 77-ին, այլ 78-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 78-ին, այլ 79-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 79-ին, այլ 80-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 80-ին, այլ 81-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 81-ին, այլ 82-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 82-ին, այլ 83-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 83-ին, այլ 84-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 84-ին, այլ 85-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 85-ին, այլ 86-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 86-ին, այլ 87-ին։ Ես ապացուցի, որ հայոց տառերը ստեղծուած են ոչ թէ 87-ին, այլ 88-ին։

*) Տես «Նոր-Դար» № 88.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Հրատարակութիւն Ընկերութեան Հայկական Հարցի

—

ՊՏՏԵՐԲՈՒՐԳ, 25 յունիս.—Ֆրանսերէն «Journal de St. Petersbourg»-ը կ՚ուզէ ապացուցանել թէ Հայկական հարցը ոչ միայն գոյութիւն չունի, այլ եւ Հայերը ինքնին ալ չեն ուզեր որեւէ բարենորոգում եւ կ՚ուզեն մնալ Թուրքիոյ հպատակ։ Ինչպէս կը տեսնուի, Ռուսական կառավարութիւնը կ՚ուզէ ամէն կերպով ցոյց տալ թէ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

—

Ղ. ԱԶՈՒԻՆ, պ. Ց. Ա.-ին.—Թէև ուշ, բայց և այնպէս կարևոր ենք համարում ձեզ յայտնել, որ ձեր յունուարի 11-ին ուղարկած գրութիւնը Գ. քահանայի մասին ստացել ենք իւր ժամանակին։ Ձեր այդ գրութեան չհրատարակուելու պատճառն այն է, որ այն, ինչ որ գրում էք յիշեալ քահանայի մասին, մեզ համար մութն է։ Փոխանակ բաւականանալու Գ. քահանայի մասին Ա. Շ.-ի Սպահանի և Հնդկաստանի թեմական առաջնորդին ուղղած խնդրագիրն ուղարկելով մեզ, որից գործին անծանօթ մարդը ոչինչ չի հասկանում, աւելի լաւ կլիներ, եթէ եղելութիւնը մի առ մի պարզ գրէիք մեզ, որպէս զի իմանայինք թէ բանն ինչումն է։ Նոյնպէս մութն է մեզ համար տեղյոյն ուսուցիչ Ց. Բ.-ի մասին ձեր գրածը։

—

ԼԱԴՈՒԱԳ., պ. Ս. Գ. Մ.-ին.—Ձեր ապրիլի 4-ին գրած նամակը Ց. Ն. քահանայի դէմ աւելորդ համարեցինք հրատարակել, քանի որ այդ քահանայի գրածի մէջ ձեր գործունէութեան դէմ ոչինչ չկար։ Ժբքազդաբար գտնւում են անազնիւ մարդիկ, որոնք օգուտ քաղելով մեր անաչառութիւնից, յեղաշրջում են եղելութիւնները իրենց օգտին։ Այդպէս վարուեցաւ և յիշեալ քահանան։ Բայց այդ քահանան իրեն արժանի պատիժը կրեց. դրանով էլ գոհ եղէք։

—

ՇԻՒՇԻ, Վ.. ք. Շ.-ին.—Ձեր յօդուածի վիճակը դեռ չէ անօրինուած. սպասեցէք։

Խմբագիր—հրատարակիչ՝

ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ՀՆՈՐ-ԴԱՐ-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

—

Վեհափառ Հայրիկի սրտառուչ կոնդակը սովեալների օգտին խոր խոցելով Շուշուայ հայ հասարակութեան սրտերը, միտք յղացրեց կամաւոր նուէրներ հաւաքելու. ուստի քանի մի յարգելի անձերի մասնակցութեամբ, որոնք են՝ պ.պ. Դաւիթ Ներսէսեանց, Խաչակ Թաթէոսեանց, Բաբաջէգ Թունիբէգեանց և Աւետիս Եարամչեանց հաւաքեցինք մէկ հազար երկու հարիւր յիսուն և եօթը րուբլի և ներկայ ամսոյս ութ թուով յղեցինք Նորին Վեհափառութեանը՝ Տաճկահայաստանից գաղթած հայ սովեալներին բաժնելու։

Նուիրատու անձերն են՝

Եղ. Ե. և Դ. Բէգլարեանցները — 100 ր. Խաչակ Թաթէոսեանց, Սիքայէլ Յովսէփեանց 50-ական րուբլի—100.

Տիկին Բակում Բէգլարեանց, Թէոդորոս Խաչիկեանց, Բաբաբէկ Թունիբեգեանց, Առաքել Առափելեանց, Յովհաննէս Խունունց, Ա. ագ Սողոմոնեանց 25-ական րուբլի—150.

Ներսէս Մելիք-Փաշայեանց, Դաւիթ Ներսէսեանց, Մովսէս բէգ Փիրումեանց, դիրձակաց համայն համքարութեանց ժողովուած 20-ական րուբլի—80.

Մանաս Յովսէփեանց, Սիրեմ Դասպարեանց, Z, 15-ական րուբլի—45.

Աւետիս Եարամչեանց, Հայրապետ Լալազարեանց, Աղաբէգ Շահնազարեանց, Նիկիտա Ամբրումեանց, Գրիգոր Թորոսեանց, Հայրապետ Նուանուանեանց, Համբարձում Ժամհարեանց, Նիկոլայ Մելիքեանց, Ստեփան Տէր Մինասեանց Աղէքսանդր Մելիք Շահնազարեանց, Ներսէս Տէր Մկրտչեանց, Մինաս Խունունց, Խաչիկ Պաղտասարեանց, Հայրապետ Ղալամեանց, Աւետիս Կոզակեանց, Պետրոս Զաքրեանց, Իւան Աւանեանց, Սերգէյ Դասագարեանց, Մովսէս Շահնազարեանց, Բաբաջան Ղազարեանց, Եղբարք Խուրլարեանց, Ալէքսանդր Կափեանց, Գրիգոր-բէկ Մելիք Շահնազարեանց, Միրզաջան Պատուականեանց, Սահակ ագա Մելիք Շահնազարեանց, Ասլի Այդինեանց, Ներսէս Մելքոնեանց, Կարապետ Խաչատրեանց, Եղբարք Մահտեսի Շահգալդեանց, Անոյան ամն, Աւետիս Սարգսեանց Մարտիրոս Յարութիւնեանց, Բարսեղ քահանայ Տէր Մովսէսեանց, Նիկոլա Զօրաբեանց, Անդրէաս Աւանէսեանց, Կարապետ Օհաննեանց, Բէգլար Վարանդեանց, բժիշկ Խաչատուր Բահաթրեանց, Մարտին Կոլոտեանց, Սիմոն Ահարոնեանց, Յարութիւն Դանիէլեանց, Յովնան Իւզբաչեանց, Ջաւատ բէգ Իշխանեանց, եղբարք Համբարձումեան Խաչատրեանց, Շ—Շ, 10-ական րուբլի—460.

Միրզա Մելքումեանց, Սարգիս Հաթամեանց, Մարկարա Դաւաբեանց, Մարկարա Խաչատրեանց, Աւետիս Փարսադանեանց, Յակովբ քահանայ Այվազեանց, Աստուածատուր Խանլարեանց, Ասլան Մկրտումեանց, Իւան Դաւիթեանց, Գաբրիէլ Մահտեսի Դաւթարեանց, Յարութիւն Տէր-Դաւթարեանց, Սանջան-բէգ Դանիէլ Բէգեանց, Եփրեմ Այդինեանց, Կարապետ Նեխեանց, Մահտեսի Սանթի Աւշարեանց, Անդրէաս Աղամալեանց, Սահակ Այդինեանց, Յովհաննէս Մուզոնեանց, Յովսէփ-բէկ Մելիք-Յովսէփբէկեանց, Արտեմ Մուսայէլեանց, Ալէքսան Տէր-Յովհաննիսեանց Վահան քահանայ Շահունեանց, Մելքում Խալափեանց, Յակովբ-բէկ Օլբէլեանց, Խաչատուր Զալալեանց, Յակովբ Զալապեանց, Զոհրաբ Մելիք-Թանդեանց, Մովսէս Ներսէսեանց, Ալէքսան Զիլփեանց, Համբարձում Տէր-Մարտիրոսեանց, Միքայել Աւետիսեանց, Ալէքսան Քօչարեանց, Միքայել Անոյեանց, Իւան Շահունեանց, Փարսադան Աւագքէլեանց, Եփրեմ Մկրտչեանց, Գասպարեանց, Համբարձում Ահարոնեանց 5-ական րուբլի—200.

Խ. Սդոեան, Աբիսողոմ Միրզոյեանց, Թէվան Ազասիեան։

Յովհաննէս Բէգլարեգեանց, Եղբարք Տէր Յակովբեանց, Միրզա Տէր-Սարգսեանց, Խաչակ Լազրեանց, Մահտեսի Աւանէս Քօչարեանց, Աւանէս Մանկասարեանց, Նիկոլայ Յարութիւնեանց, Թէոդորոս Մայազուզեանց, Բէգլար Յովհաննիսեանց, Աւետիս Յովակիմեանց, Աբրահամ Քեսարեանց, Ալէքսան Աստուածատրեանց, Յարութիւն Մատուբեանց, Խաչատուր Կափիեանց, Մովսէս Բաբայեանց, Ներսէս Աստուածատրեանց, Յակովբ Անոյեանց 3 ական րուբլի—63.

Մարգարա Տէր-Մանուէլեանց, Ներսէս Սապիրեանց, Գրիգոր Երեմեանց, Գրիգոր Շահնազարեանց, Դանիէլ Շինդեանց, Իսրայէլ Աւանէսեանց 2 ական րուբլի—12.

Սիմոն Փիրչանեանց, Համբարձում Սուքիասեանց, Նիկոլայ, Օհանբէգեանց, Աստուածատուր Բակրատեանց, Գրիգոր Դաբրիէլեանց, Կարապետ Զալափեանց, Ստեփան Աւետիսեանց, Աստուածատուր Ղազախանեանց, Կարապետ Կարապետեանց, Ալէքսանդր Բէլախեանց, Գէորգ Քօչարեանց, Կարապետ Գրիգորեանց, Իսահակ Տէր-Դաբրիէլեանց, Միքայել Մարտիրոսեանց, Համբարձում Բէջանեանց, Տիգրան Մահտեսի Յակովբեանց, Ոմն Սարգիս Աբաղեանց, Առաքէլ Հարութեանց, Միքայել Համբարձումեանց, Սամսոն Պատուականեանց, Յովսէփ Աստուածատրեանց, Գրիգոր Ղարաբէգեանց, Խոսրով Հայրիեանց, Խաչատուր Ստեփաննեանց Արշակ Շահգալդեանց, Դաւիթ Պարոնեանց, Յակովբ Յովհաննիսեանց, Խոսրով Արզումանեանց, Համբարձում Բարուղչեանց, Յովհաննէս Տէր-Մարտիրոսեանց, Անյայտ ոմն, Պետրոս Բարսեղեանց, Աբրահամ Դանիէլեանց, Սահակբէգ Բալասբէգեանց, Խաչատուր Յովսէփեանց, Օհան Դանիէեանց, Սահակ Յարութիւնեանց, Սարգիս Սարգսեանց, Գրիգոր Բաբամեանց, Օհան Տէր-Օհաննեանց, Պետրոս Սահակեանց, Միքայել Պետրոսեանց, Միքայել Եղիազարեանց, Սարգիս Ալլահվերդեանց, Բալասան Սարուխանեանց, Աթա Համբարձումեանց 1-ական րուբլի—47.

Ընդամենը 1257 ր.

Վերոյդրեալ գումարից ուղարկուած է Նորին Վեհափառութեան 1200 ր., պատառի ծախքս վճարուած է 5 ր. 76 կ. տպատիկ և կանխիկ մեզ մօտ մնում է 51 ր. 24 կ.

Ընդամենը 1257 ր.

Ներսէս Մ. Մելիք-Փաշայեանց

Շուշի, 9 մայիսի։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄԵՆԱՑԱՑՏԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԻ

ԹՈՒԵՂԵՆԵՐ

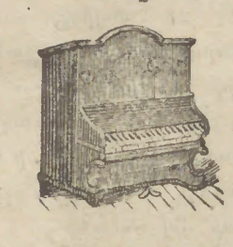

ԴԱՇՆԱՄՈՒԻՐՆԵՐ

ՖԻՍ-ՀԱՐՄՈՆԻՈՒՄՆԵՐ, ՋՈՒԹԱԿՆԵՐ, ԿԻԹԱՌՆԵՐ, ՖԼԵՑՑԵՐ, ԿԼԱՐՆԵՏՆԵՐ, ՁԱՅՆԱԽԱՉԵՐ; ԼԱՐԵՐ ԵԻ ԱՃԼՆ ԵԻ ԱՃԼՆ։

Բոլոր տեսակ գործիների համար գինը կարելի է վճարել մաս-մաս։

ՆՈՐ-ՊՐԻՑՍԿՈՒՐՆՆ

աղաքի-ում է չէխ։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՆԵՐԻ ԵԻ ՁԱՅՆԱԽԱԶԵՐԻ ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ-ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ

ԴԷՊՕ

Բ. Մ. ՄԻՐԻՄԱՆԵԱՆԻ

Մատակարար Կայսերական Երաժշտական Ընկերութեան

Тифлисъ, Музыкальное депо Б. М. Мириманяна Дворцовая ул.

(552) 30—14.

!!ԶԳՈՒՇԱՑՆԵՐ ԿԵՂՑՈՒՄՆԵՐԻՑ!!

Առողջապահական

ՈՍՅՆԵՖՈՐԱՑԻ-ՏՈՒՐՔԻՆԻ ՕՁԱՒԻ

Դեղագործ

Գ. Ֆ. ԻՐԳԵՆՍԻ

ոչնչացնում է մոլեները, արևից այրուածքը, դէղին բծերը, ելունդները բշտիկները և ազում է աւելորդ քրտնելու դէմ։ Առաջարկում է որպէս արդուզարդի անուշահոտ բաժակ որակութեան օճառ։

ՈՍԿԷ ՄԵԴԱԼ 1893 թ.

Կտորի գինը՝ 50 կ. 1/2 կտորինը՝ 30 կ.։ Վաճառում է բոլոր ամենալաւ դեղատներում և դեղատնային խանութներում։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՀԵՍՏԸ բոլոր Ռուսիայի համար Գ. Ֆ. ԻՐԳԵՆՍԻ մօտ Մոսկուայում։ ԴԵՊՈՆ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ՝ դեղատնային ապրանքների առևտրի ընկերութեան Բուրինովի, պ. պ. Պոպովի, Աղմուրովի և Արիստակովի դեղատներում։

(М.) 24—8

ԷՋՄԻԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՍԻՆՈԴԻ առնի մէջ նշանակուած է ամուրդ վարձով տալու համար ամենատեսակ հասոյթը երկրի բերքի տոյն ամի Աթոռին պատկանեալ գիւղերի, այն է՝ ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏԻ—25 և 27 մայիսի տոյն ամի, ՕՇԱԿԱՆԻ և ՄՈՂՆԻՈՑ—6 և 8 յունիսի, ԵՂՈՒԱՐԴԻ և ՄԱՍՏԱՐՈՒ—13 և 15 նոյն ամսոյ, ԲՋՆԻՈՑ—20 և 22 նոյն ամսոյ։

Անդամ կոնսիստորիալի՝ Գաբրիէլ քահանայ Տէր-Գաբրիէլեան

(593) 4—2.

I, II և III ՓՈՂՍԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ 5 ՏՈԿՈՍԱՀԵՐ

ԽԱՂԱՏՈՄՍԵՐ

կարելի է ձեռք բերել վճարելով ամսական 5-ական րուբլի և ափսոս բացառապէս արտօնեալ պայմաններով գլխաւոր գործակալութեան մէջ, որ հիմնել է Կովկասի համար Պետերբուրգի **ՄԱՒՐԻԿԻԻ ՆԷՅՄԱՆ ԿԷՆ** քանկային տունը (գոյութիւն ունի 1863 թուից)։

Տոմսերի ապահովագրութիւն **75** կոպ.

ՀԱՐԿԱՒՈՐ ԵՆ ԳՈՒՆԱԿԱԼՆԵՐ

Սերիաները և №№-ը տրւում են իսկոյն և եթ։

(Մուծուած են նոր արտօնութիւնները)։

Գրասենեակը բաց է ժամը 9—2 և 5—8.

Գլխաւոր գործակալութիւնը գտնւում է Երևանեան հրապարակի վրայ, Թամամշեանների քարվանսարային կից նոր շինութեան մէջ։

(293) 30—15.

ЗОНТОЧНЫЙ МАГАЗИНЪ

Фабриканта
Ильи Петровича

ПЕТРОВА

ОПТОВАЯ и РОЗНИЧНАЯ ТОРГОВЛЯ ЗОНТОВЪ и тростей

ПРИ ОГРОМНОМЪ ВЫБОРѢ ТОВАРОВЪ и недорогомъ цѣнѣ.

ВЪ МОСКВѢ

На Ильинкѣ, на углу Черкасскаго переулка, въ д. Воскресенскаго монастыря. Розничное отдѣленіе у Ю. Теглеръ и К°, Мясниц д. Фирсанова. Въ НИЖЕГОРОДСКОЙ ЯРМАРКѢ, на Шоссѣ, противъ часовни Преп. Макарія и Ярмочныхъ Флаговъ, бывшая лавка Мусатова

№ № 2 и 3.

(274) 25—14.

ԱՊԱՀՈՎԱԴՐՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ „ԵԱԿՈՐ“

Բարձրագոյն հաստատուած 1872 թուին

Հիմնական դրամագլուխը 2.500,000 ր., Բացի պահեստի գումարներից։

ԿԵՆՔԱՆ ԱՊԱՀՈՎԵՑՆՈՒՄ Է առանձնապէս ձեռնտու պայմաններով. արտօնութիւններ են տրւում ի դէպս աշխատանքի անընդհատ դադարելուն։

Ծովային, գետային և ցամաքային

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Շարժական և անշարժ ամեն տեսակ կայքերի

ԿՐԱԿԻՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Կանոնները, պայմանները, գրաւոր և բերանացի բացատրութիւնները կարելի է ստանալ՝ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ — Ընկերութեան Կովկասի շրջանի Վարչութեան մէջ, Բարոնսկայա փ. տ. Կոլուբանսկու, և Ընկերութեան գործակալի Ալէքսանդր Պետրոսեան Զաբրիեանի մօտ, Վելեամինովսկայա, № 2, քաղաքային տան մօտ։

(276) 50—32.

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Cie

ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„Ն. ՊԱՔԷ ԵԻ ԸՆԿ.“

Կանոնաւոր և ուղիղ երթևեկութիւն ՄԱՐՍԷԼԻՑ ԲԱԹՈՒՄ չորեքշաբթի օրերը երկու չաթթը մի անգամ, յունուարից սկսած և ԲԱԹՈՒՄԻՑ ՄԱՐՍԷԼ։

Բաթումից Մարսէլ գնալիս մտնում է Տրապիզոն, Սամսոն և Կ. Պոլիս քաղաքները։

Բաթումից Պարիզ ուղիղ հաղորդակցութեան տոմսակները սովորական գինն ունին։

Բաթումից մեկնում է՝

Չորեքշաբթի՝ յունիսի 1/13-ին չոգենաւ «Անատոլի» կապիտան «Գարրիգ» և այդպէս երկու չաթթը մի անգամ չորեք. օրերը, ժամը 4-ին կէսօրուայ։ Տեղեկութիւններ ստանալու համար թող բարեհաճեն դիմել հետեւեալ գործակալներին.

Բաթումում—պ. ՎԻԿՏՈՐ ԴԱՐՆՈՒՅԻՆ, Նաւահրժեայա։

Թիֆլիսում—պ. ԲԱԲԿԵՆԴԱՆԵԱՆԻՆ, Սիօնի փողոց, քարուանսարայ Գէորգ աղայի։

Բաթումում—պ. Սամուէլ Դիլդարեանին, Կոլուբակինսկայա հրապարակ։

Նովորոսիսկում—պ. ԼՈՒԻ ՌԵՆՈՅԻՆ։

(262) 20—13

Տփղիսում, Ղուկասեան 27-ին Մայիսի 1894 թ. Տպարան և Վիմագ. Ա. Մելիք-Շահնազարեանցի։ Типо-Лит. А. Меликъ-Шахназаріанца. Воронц. Набережн., д. Григорьянъ. Арм. Приход. Школы